

De lessen van Johan Witteveen

Werkloosheid is het grootste kwaad in een economie. En een zwakke conjunctuur maakt mensen steeds somberder, waardoor de economie nog verder wegzakt.

Dit zijn noties van de liberale oud-minister van Financiën Johan Witteveen. Economisch beleid, zo wil hij maar zeggen, is vooral iets van en voor mensen. Een bewering die hij afgelopen jaren nog eens herhaalde, tijdens de economische recessie. Witteveen was van mening dat de overheid meer moest doen dan alleen maar bezuinigen om de economie weer op het groeipad te krijgen. Er werd niet echt naar hem geluisterd.

Vandaag houdt Witteveen, bijna 93 jaar oud, alsnog zijn afscheidsrede aan de Erasmus Universiteit, de opvolger van de Economische Hogeschool in Rotterdam waar hij van 1948 tot 1963 hoogleraar was. Het FD besteedt daar aandacht aan, juist omdat Witteveen nog steeds bijdraagt aan het politieke en economische debat. Daarbij neemt hij een positie in waarop zich niet zomaar een etiket laat plakken en dat maakt zijn bijdrage extra waardevol.

Hij is voor gezondmaking van overheidsfinanciën, maar legt geen taboe op een overheidstekort

Zo is Witteveen warm voorstander van gezondmaking van de overheidsfinanciën, maar legt hij geen taboe op een overheidstekort. Een tekort is verdedigbaar als het voortkomt uit investeringen van de overheid, zo doceert Witteveen. In tijden van tegenspoed moet het tekort kunnen oplopen om de economie een duwtje in de rug te geven, zo hield hij de politiek in juli vorig jaar nog voor.

Witteveens opvattingen passen in het denken van zijn grootvader Floor Wibaut — de legendarische Amsterdamse wethouder — en van zijn geestelijk vader Jan Tinbergen, met wie hij het Centraal Planbureau opzette. Als VVD-politicus bracht hij deze opvattingen niet onverkort in praktijk, maar trad hij ook pragmatisch op. Zo schaarde hij zich als minister van Financiën in de traditie dat extra overheidsuitgaven alleen zijn toegestaan als elders bezuinigingen worden gevonden. Vorig jaar nog liet hij zijn afkeer blijken van het gemak waarmee de huidige regering belastingen verhoogt.

Helaas is de regeringscoalitie het debat met hem over bestrijding van de crisis niet echt aangegaan. Het had een voor politiek en burgers beter en vruchtbaarder beleid kunnen opleveren.

fd.

